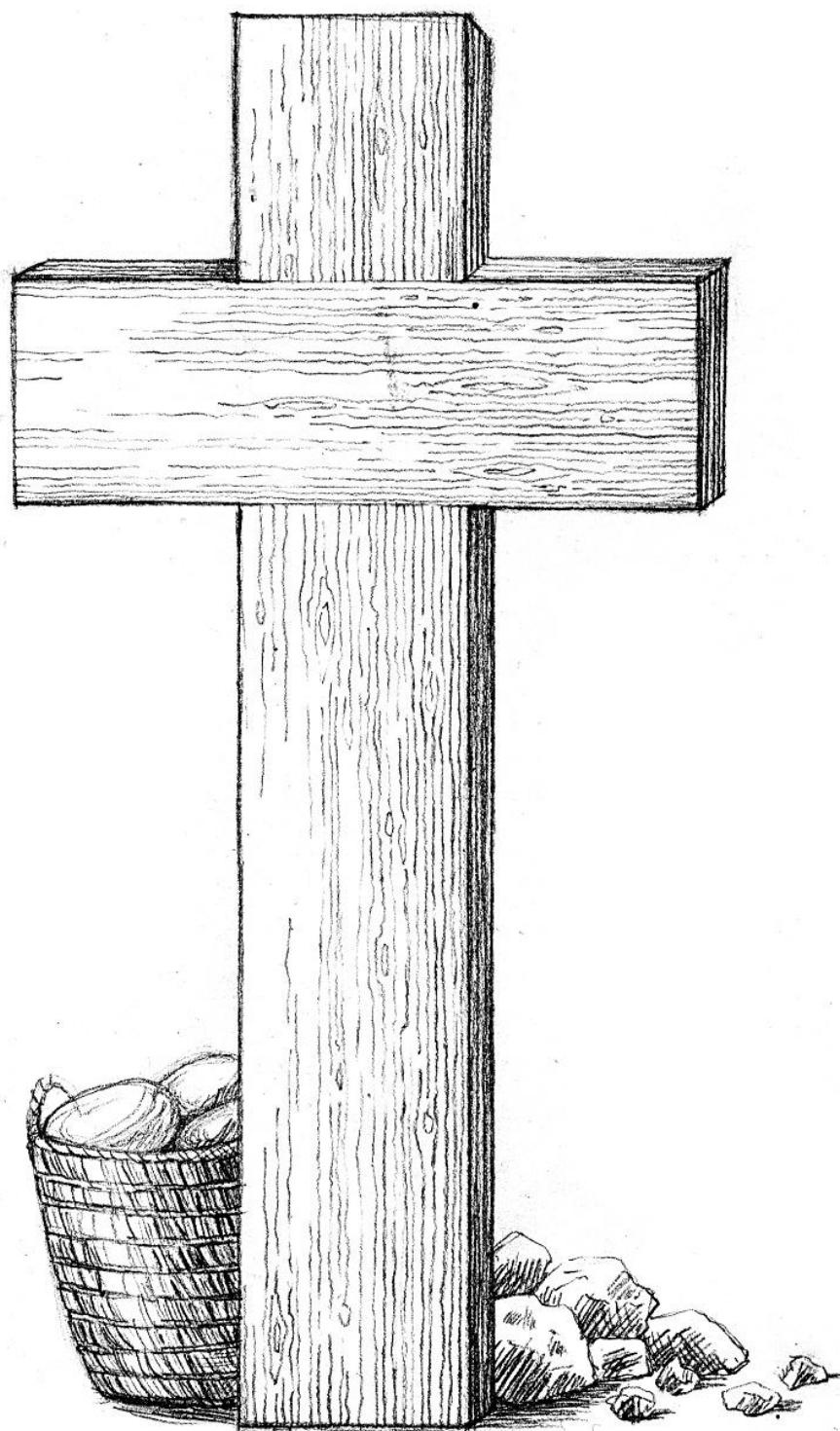

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník

2020 / 10

ÚVODNÍK

V tuto chvíli,

kdy úvodník píšu (začátek listopadu), vůbec nevíme, jak to letos bude. Proběhne advent jako jindy? Oslavíme Vánoce společně? Nebo budeme doma, každý sám se svou rodinou?

Do této naší nejistoty přicházejí adventní výzvy k radosti trochu nepatřičně a mimoběžně: Zaplesej sionská dcero, zahlahol Izraeli! Raduj se a jásej z celého srdce, dcero jeruzalémská! Zní to letos jaksi dutě a prázdně – jak se má člověk radovat na povel? Vždyť radost je přece cosi spontánního, k čemu se nelze přinutit, radost člověk prostě cítí nebo necítí, nemůže se pro ni rozhodnout – raz, dva tři, teď, budu se radovat! A navíc – bude vůbec možno zpívat? Jak máme zahlaholit, když nám hygienická opatření nedovolují společný zpěv?

A přece ty výzvy k radosti mají jak své oprávnění a svůj smysl, tak také docela i svou užitečnost. Právě v tomto čase nejistém. Nemáme totiž myslet pouze na své starosti či své obavy. Můžeme na sebe pohlédnout i z nadhledu, můžeme se povznést nad nejistotu těchto dní, můžeme spatřit svůj individuální život jako součást čehosi širšího, čehosi hlubšího. Raduj se a jásej, dcero jeruzalémská! Raduj se a jásej, lide boží! Nejsem tady sám, jsem tady s druhými. Spojuje nás společná víra, spojuje nás slovo boží, evangelium Ježíše Krista. A my společně se smíme odvažovat a povzbuzovat k radosti, neboť ještě cosi zásadnějšího se v těchto dnech děje než jenom naše všelijaké starosti. Tady začíná cosi nového, co smíme očekávat, tady klíčí nové věci, které smíme vyhlížet, tady začíná nový život, na který se smíme těšit.

Advent je čas přibývajícího světla. Do našich sklíčeností se rozzářilo první malé světýlko, a té záře bude přibývat, bude světlo, bude slunce, přijde život – a přijde i radost: sama, spontánně. Nemusíme se nechat určit jen chladem a tmou svých pocitů, nýbrž můžeme zároveň očekávat příchod Ježíše Krista, toho krále, který vstupuje svou láskou do našich srdcí, který nám chce vládnout a naši sklíčenost vyhánět, který nás přijímá k sobě takové, jací jsme, který dává odpočinutí naší unavené existenci. Vyhlížíme jeho pokoj, vyhlížíme vítězství nad vším zlem! Vyhlížíme nový věk, kde už ani strachu, ani pláče, ani bolesti už nebude.

Milost našeho Pána přemáhá i to, čeho se nejvíc děsíme, co nás nejvíce svírá. Král už je uprostřed tebe, království boží se přiblížilo, je mezi námi! Na to se chci upnout, na to se chci fixovat proti všemu, co ovládá tento věk tmy, čím ještě budeme muset projít. Neboj se už zlého!

Kristus vstupuje do našich srdcí, přemáhá zlé, strach vyhání. Světla přibývá. Malý plamínek se rozhoří do veliké záře, která osvítlí všechno. Bude slunce, bude teplo, zvítězí láska a pokoj. A znovu zahlaholí společný zpěv!

Štěpán Hájek

BYLO

Farářka sanitářkou

V říjnu nás faráře oslovila kolegyně s nápadem, jestli nechceme začít pomáhat v nemocnicích. Nejdřív jsem váhala, neuměla jsem si to představit. Pak jsem ale vzala telefon a ozvala se kamarádce, vrchní sestře na infekčním „Covid“ oddělení jedné menší nemocnice. Slovo dalo slovo a 29. října jsem nastoupila na svou první dvanáctku.

Když mě přijímala paní náměstkyně, formulovala dva cíle. Cíl první: Posílit tým, který má právě nedostatek rukou a nohou. Mnoho zaměstnanců totiž onemocnělo nebo z jiného důvodu nemůže pracovat (péče o děti apod.). Protože nemám žádné zdravotnické vzdělání, začala jsem pracovat jako „manipulační dělnice“. Cíl druhý: Snažit se být oporou týmu, který nikdy nemusel čelit podobně neutuchajícímu silnému stresu po tak dlouhou dobu. Jak se to dělá chabými lidskými silami? Věřím, že praktickou pomocí a modlitbou. Zkrátka tak, že do toho člověk jde s plným nasazením, vlastním tělem, hlavou, srdcem. A poslouchá, sdílí své pocity, je tu k dispozici pacientům i novým kolegům. S vědomím, že by si určitě poradili i bez něj, protože přes všechny nesnáze je stávající tým naprosto skvělý! Do nemocnice přicházím jako někdo „zvenku“, kdo je relativně odpočatý, nenese tolik zodpovědnosti, ale je na stejné lodi. Jako pomocná síla, která odvede alespoň trochu práce a může při tom naslouchat, lze si u ní zanádat, zavtipkovat nebo se jí s něčím svěřit.

Čím je práce personálu na tzv. Covid oddělení těžká? Mohu mluvit z perspektivy sanitářky. Víím, že lékaři a sestry budou mít jiné potíže, přesto lze popsat, co máme společné. Pro všechny je stresující být celý den v těch všech „oblečkách“, ve kterých z vás leje pot, i když sedíte. Těžko se v nich dýchá, těžko si rozumíme a hůře se slyšíme. Člověk by se mohl převlékat několikrát denně, ale už si necháváme kalhoty a většinou si měníme jen vrchní plášť a blůzy. Sedíme pak v kuchyňce s bílými mokkými „montérkami“ zavázanými kolem pasu, návleky č. 1 stále na nohou. Po krátké pauze na ně přijdou opět další ochranné vrstvy: druhé návleky, další plášť, na který je třeba napsat jméno, abychom se nemuseli poznávat jen podle očí. Následuje respirátor, rouška, kapuce na hlavu, štít, čepice, dvoje rukavice.

K tomu ale přichází další stresující faktory. Dosud nikdy na tomto oddělení nezemřelo tolik lidí v tak krátké době. Je těžké si připouštět, že pro umírající

představujeme poslední tváře, které v životě uvidí. Že přitom vypadáme jako ve skafandru, těžko rozumíme jejich tlumenému šepotu a náš hlas se k nim divně line zpoza štítu. Lidí se můžeme dotýkat jen v gumových rukavicích. Zpočátku to ve mně vyvolávalo rozpaky.

Tváře lidí, kteří jsou na tom špatně, nás mnohdy v myšlenkách doprovází domů. Někdy nemůžeme usnout. Stačí vědomí, že i právě teď, když se snažím své dojmy vtěsnat do pár řádků, lidé, které znám, bojují o dech. To je to nejtěžší.

Další faktor, který práci ztěžuje, je fakt, že zde na oddělení spolu nyní pracují lidé z mnoha různých působišť. Doktoři, sestry i sanitářky, kteří se dříve znali možná jen od vidění, se musí přizpůsobit novým podmínkám na Covid oddělení a spolupracovat mezi sebou i s námi dobrovolníky. Je obdivuhodné, jak jsou všichni skvělí a flexibilní, jak dobře spolu komunikují. To ale stojí nemalé úsilí a vyžaduje permanentní soustředěnost.

Dnes už není počáteční přetížení na oddělení tak strašně znát. Je nás (zaměstnanců a dobrovolníků) na práci víc a tak se najde více prostoru se u pacientů zastavit a popovídat si s nimi. Pomáhají i medičky a děvčata ze „zdrávky“. Se mnou nastupovaly dvě z pátého ročníku, musí zde pomáhat místo toho, aby skládaly zkoušky. Jako dobrovolnice se do služby zapojila bývalá učitelka odborné praxe na zdravotní škole, která na tomto oddělení připravovala budoucí sestřičky na jejich zaměstnání. Dnes pracuje jinde a tak teď chodí do dvou prací najednou.

Snad jsem někdy užitečná i jako farářka. Jedna sestřička mi vyprávěla, že se jí nikdy nestávalo, aby přišla domů, dala si sprchu a brečela. Nikdy se před tím nesesetkala s tolik utrpením najednou. Druhé na chodbě ukápla slzička, když pomyslela na to, jak nemůže vidět vnoučka.

S pacienty si jde povídat hlavně při jídle. To je můžeme chytit za ruku, pohladit, namasírovat. Každý den přinese zajímavé, silné setkání. Jednou se stalo, že mě lékaři volali k paní, která křičela. Volala, že zhřešila. Po rozhovoru byla trošičku klidnější. Byla to vlastně zpověď: vyslechnutí, popovídání, slovo milosti, křížek na čelo.

Tož tak letem světem z naší fronty.

Bála jsem se toho, zda a jak zapadnu, ale všechno jde nakonec samo od sebe a přirozeně. Jsem moc vděčná za laskavé přijetí „do party“. Je pro mě cenné být součástí týmu, v němž ze sebe všichni naplno dávají, co mohou. Z práce sice jezdím naprosto „vyštavená“, ale určitým způsobem spokojená, protože jsem i já v daný den udělala, co bylo v mých silách. Celkově mi to vlastně přijde jako dobrá cesta, jak vnést do nemocnic trochu povědomí o tom, kdo je farář, totiž normální člověk. Přijde mi pěkné pomáhat úplně od základu, a když je potřeba, přidat i něco víc...

Martina Zuštinová

Kaplanka: Kvůli zákazu návštěv se lidé v nemocnicích cítí osamělí

Převzato z ČTK České noviny 15.11.2020.

Kvůli zákazu návštěv v nemocnicích v době epidemie covidu-19 pacienti prožívají velkou osamělost. Více než jindy je pro pacienty potřebná služba nemocničních kaplanů, kteří k nim i jako zaměstnanci nemocnic mohou přicházet a být jim nablízku. Lidé teď využívají příležitost svěřit se v daleko větší míře, řekla v rozhovoru s ČTK kaplanka Thomayerovy nemocnice v Praze Doubravka Vokáčová. Podle údajů ministerstva zdravotnictví působí asi ve stovce nemocnic a hospiců na 140 kaplanů z deseti církví.

"Je to důležité, protože nejsme jen tělo. Někdy může být duchovní či psychické utrpení lidí větší než fyzická bolest. A naše psychika s tělem souvisí," uvedla. Pacient, který nemá naději, podle ní těžko hledá důvody, proč žít dál, a hůř se uzdravuje. Nemocniční kaplani by podle ní měli s nemocnými hledat její zdroje.

Pacienti v nemocnicích, ať už s covidem-19, nebo bez něj, jsou kvůli zákazu návštěv v nemocnicích izolovaní. "Chybí jim návštěvy, mají potřebu vztahů, kontaktu. Jakožto zaměstnanci nemocnice jsme jedni z mála, kteří k nim můžeme chodit, přestože rodinu nenahradíme," uvedla.

Lidé podle ní vedle péče o zdraví svého těla potřebují také vědět, co je v nemocnici čeká, jak bude léčba probíhat nebo jakou mají perspektivu. "A i když je to často velmi obtížné, tak se potřebují alespoň trochu dívat dopředu, na něco se těšit. Současnost je často těžká až paralyzující," dodala. Potřebují podle ní také cítit, že mají hodnotu jako člověk a podpořit vlastní sebeúctu v situaci, kdy jsou odkázaní na péči druhých.

"Pacienti mají také potřebu vyjádření emocí. Přede mnou si dovolí plakat, nadávat, být naštvaný, zoufat, mít strach i mít radost či naději," řekla Vokáčová. Častěji také vyjadřují vděčnost za duchovní službu.

Rychleji než jinde se podle zkušeností kaplanky otevírají lidé právě na covidových odděleních. "Sotva se představím, svěřují mi již při prvním setkání svá trápení, mluví například o úmrtí svých blízkých a tom, co jim přijde v životě marné nebo v čem najít smysl. Vnímám tedy jinou dynamiku ve sdílení, a logicky větší stesk po rodině," sdělila. Často je tak prostředníkem mezi pacientem a jeho rodinou.

"Posílají mi dopisy, obrázky od dětí či fotografie, které vytisknu, zalaminuji a donesu pacientům. Zprostředkovávám jim videohovory. To pacientům kolikrát dodá sílu a motivaci bojovat s nemocí," uvedla. Příbuzní se díky tomu také často uklidní, že je o jejich blízké dobře pečováno. Kaplani pomáhají všem bez rozdílu, lidé nemusí být ani věřící. "Duchovní potřeby mají všichni lidé, ať už jsou staří nebo mladí, nábožensky vyznávající nebo nábožensky nevyznávající," řekla.

Kaplani stejně jako zdravotníci používají ochranné pomůcky, ochranný oblek, rukavice, respirátor a plastový štít. "Když už jsem v ochranném obleku, tak obejdu všechny pokoje, představím se, kdo jsem a nabídnu rozhovor všem. Odmítnuta jsem byla jen jedním pacientem," dodala Vokáčová.

Rozhovorů s pacienty je podle ní nepoměrně víc než před epidemií covidu-19. "U seniorů je větší potřeba dotekového kontaktu než u mladších, ovšem tuto potřebu obecně měli i v době před covidem. Ani jim nevadí, že mám rukavice. Berou mě za ruku, hladí mě a jsou vděční za kontakt. V obleku nám daleko více vyniknou oči a dostává se mi často ocenění, že mám hezké oči," doplnila.

V současné době jako člověk, který vidí práci zdravotnického personálu naživo, oceňuje ještě víc práci zdravotníků. "Vidím, že mají daleko více práce a jak jsou unavení, přetažení, zasahuje to i do jejich rodinného a osobního života," dodala s tím, že kaplani jsou tu i pro ně. "Smekám před nimi, že v tuto chvíli dělají maximum, jsou na hraně svých možností, a přesto se ve většině případů stále snaží o maximální kvalitu péče. Kdo to neviděl naživo, tak si to vůbec neumí představit," dodala.

pro Setkávání vybral Jiří Gruber

APOŠTOLOVÉ

Filip

Pojď a přesvědč se!

Zobrazován bývá jako muž středního věku, s knihou a křížem v ruce. Jak vypadal a jak přesně jeho život skončil, to nevíme. Co ale víme, je to, že Filip patřil k lidem, kteří byli Ježíšovi velmi blízcí. O tom není sporu. První tři evangelisté Filipa zmíní sice pouze v „seznamu“ Ježíšových učedníků (Mt 10,3; Mk 3,18; L 6,14), zato evangelista Jan dává Filipovi větší prostor.

A to hned v první kapitole, na samotném začátku Ježíšova veřejného působení.

Druhého dne se Ježíš rozhodl vydat na cestu do Galileje. Vyhledal Filipa a řekl mu: „Následuj mě!“ (J 1,43) Ježíš Filipa sám vyhledává a vyzývá k následování. A Filip? Ten na Ježíšovu výzvu reaguje okamžitě. A vzápětí

k němu přivádí dalšího z apoštolů – Natanaele / Bartoloměje. *Filip zase vyhledal Natanaela a řekl mu: „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i Proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta. Ježíš našel Filipa, Filip Natanaela. Jako první tak udělá přesně to, co později Vzkříšený Ježíš zadá učedníkům jako jejich nejdůležitější úkol: Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás... (J 20,21) Filipovou bezprostřední reakci na Ježíšovo *Následuj mě* je totiž svědectví. Oslovuje Natanaele už za celé společenství. Filip v Ježíšovi viděl, rozpoznal toho, o němž psal Mojžíš i Proroci. Viděl a rozpoznal*

v Ježíšovi jeho jedinečnost. A dokázal o tom svědčit druhým. Osobní svědectví tak přivádí k Ježíši dalšího učedníka. *Natanael mu namítl: „Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?“ (J 1,45- 46) Natanael reaguje na Filipa vlastně velmi přirozeně. Ježíš opravdu nijak snadno nezapadá do našich představ o Mesiáši, jaké jsme si my lidé vytvořili. *Filip mu odpoví: Pojd’ a přesvědč se!* Filipova odpověď je úžasným pozváním. *Pojd’ a přesvědč se.* Sám. Sami se máme přesvědčit, s jakou skutečností se v Ježíšovi potkáváme. Filip tak svým „*Pojd’ a přesvědč se*“ žije Ježíšova slova, kterými on sám oslovil úplně první učedníky: *Pojďte a uvidíte (J 1,29)*. Jenom díky tomu, že se *Slovo stalo tělem*, je možné *přijít a vidět*.*

Podruhé Jan Filipa zmíní při nasycení hladového pětitisícového zástupu. *Když se Ježíš rozhlédl a viděl, že k němu přichází četný zástup, řekl Filipovi: „Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ To však řekl, aby ho zkoušel; sám totiž věděl, co chce učinit. Filip mu odpověděl: „Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ (Jan 6, 5-7)*. Filip na Ježíšův dotaz odpoví naprosto realisticky, podle pravdy a toho, co vidí kolem sebe. Není možné všechny tyhle kolem nakrmit. A Ježíš to přesto udělá. Prostřednictvím pěti chlebů a dvou rybek nasytí každého. A ještě zbyde. Ježíš se ptá *Kde? Odkud?* vezmeme chleba. Ale Filip jakoby samozřejmě slyší *Za co? Za kolik?* Filip uvažuje v jiných relacích než Ježíš. On svou otázku položil se zvláštním záměrem. Nepotřebuje poradit ani

zjistit, co má udělat. Ježíšovi jde o to, aby něco zjistil dotazovaný – Filip, ostatní učedníci, my. O situaci, o sobě, o Ježíšovi. *Kde? Odkud vezmeme chleba? Odkud přichází pravý chléb života?*

Do třetice Filipa vidíme v Jeruzalémě. Mezi poutníky přicházejícími sem na svátky byli i Řekové. A ti vyhledají Filipa s prosbou: *Pane, rádi bychom viděli Ježíše.* (J 12,21) Ti Řekové moc dobře vědí, na koho se obrátit. Filip se svým řeckým jménem (Philippos, Φιλίππος, „milovník koní“) nejspíš řecky uměl či rozuměl. A spolu s Ondřejem prosbu řeckých poutníků Ježíšovi vyřídí. Jsou vůbec zvláštní dvojicí. Na začátku oni dva, z helénského prostředí města Bethsaidy, s řeckými jmény, ti dva „helénističtí učedníci“ přivádějí k Ježíšovi dva „pravé Izraelity“ – Šimona a Natanaele. A ve stejné dvojici se stávají prostředníky mezi „jinými – světskými“ Řeky a Ježíšem. *Pane, rádi bychom viděli Ježíše.* Řekové tu zřejmě zastupují „svět“. Přišli se klanět Bohu, jedná se tedy nejspíš o „bohabojné“, tedy o příznivce židovské víry či řecky mluvící Židy žijící v diaspoře. Ti, kteří přišli kvůli chrámu, kde se v nejbližší době budou obětovat beránci, se teď chtějí setkat s Ježíšem. Nikým netušeným Pravým beránkem. Nevíme, zda Ježíše nakonec potkali. Poté, co Ondřej s Filipem vyřídí jejich prosbu, následuje totiž řada Ježíšových zásadních výroků. O oslavení Syna člověka, o životě, službě, následování, o úzkosti a utrpení... Ježíš místo „vidění“ nabízí „slyšení“. Důležité je slyšet. Zaslechnout. Jen tak je možné později pochopit...

Naposledy se Filip objeví na scéně na začátku 14 kapitoly. Ježíš se v rozhovoru obrací ke svým nejbližším a chce je povzbudit. *„Věříte v Boha, věřte i ve mne... Jdu, abych vám připravil místo... A cestu, kam jdu, znáte...“* Tomáš vznese námitku a Ježíš jako by přidá na důrazu: *„Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrz mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.“* A do toho se ozve Filip. *„Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!“* Až ho je člověku líto. Skoro to vypadá, že kdykoli se někde nachomýtné, kdykoli se na něco zeptá, tak se buď nedočká odpovědi, anebo ho Ježíš „utře“. Filip se však zeptat odváží. A ačkoli vlastně zopakuje předchozí námitku Tomášovu, Ježíš s mírně vyčítavým údivem vzdychne: *„Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně?“* (Jan 14, 8-10a).

Ne, zatím se Ježíšovi nepodařilo prolomit neporozumění. Nejen Filip, nikdo z učedníků pořád ještě vlastně nic nechápe. A nevidí. Nevidí Toho, kdo stojí před nimi. A tak to Ježíš řekne jednoduše: *„Kdo vidí mne, vidí Otce.“* Můžeme tady zaslechnout narážku na řecké poutníky, kteří si před pár hodinami Ježíše přáli vidět a Filip jim v tom měl dělat prostředníka. A tady? Filip má Ježíše přímo před očima – a nevidí. *Kdo vidí mne, vidí Otce.* Touha „vidět Boha“ nepochybně patřila a patří k vrcholům náboženských představ. Ale ono je to s Ježíšem, se Slovem, které se stalo tělem, prostě všechno úplně jinak, než nám naše lidská zkušenost a představivost

dovoluje. Učedníci sami ještě (ani zdaleka) nechápou, o co tady vlastně jde, kam a ke komu se to Ježíš v nejbližších dnech vydá. Jednoduché je neporozumění a těžké a nesnadné je přijmout a pochopit skutečnosti, o nichž je tady řeč. Že se v člověku zjevuje Bůh. To je skutečně velmi nesnadná představa. A rozhodně nejen pro Filipa.

Po vědění a vidění Ježíš obrací pohled zpět k víře. „*Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně...*“ (J 14,11) Víra, v plném slova smyslu a v plné hloubce je možná až po vzkříšení. A přesto, nebo právě proto má cenu (po Filipově vzoru) klást otázky. Nebát se. Nestydět se vyslovovat nahlas, co zatím nechápeme a nad čím si lámeme hlavu. Co nás trápí a čemu nerozumíme. Hledat a objevovat krůček po krůčku a stránku po stránce v Ježíšově příběhu Světlo, které kvůli nám a pro nás přišlo do tohoto světa. Hledat a nalézat Slovo, které bylo na počátku u Boha a stalo se tělem. A přebývalo mezi námi. A spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

Marta Židková

VÝROČÍ

Jan Amos Komenský

Poznámka k 350. výročí úmrtí (15. listopadu 1670)

Před padesáti lety, v roce 1970 (od úmrtí Komenského uplynula tehdy tři staletí), připravil k vydání svou poslední knihu český evangelický dějepisec Rudolf Říčan (1899-1975). Kniha dostala jméno „Jan Amos Komenský, muž víry, lásky a naděje“ a vyšla až v roce 1971 – v době, v níž už bylo velmi nesnadné zveřejnit, ba knižně vydat, jakýkoli text, který neodpovídal požadavkům tzv. „normalizace“; v totalitním systému šlo o striktní uplatňování dozoru komunistické ideologie nad kulturou, zejména v úvahách o smyslu a budoucnosti národa, a ovšem v důsledné propagaci ateismu.

Lze to pokládat za jeden z nenápadných zázraků, když se tehdy evangelickému nakladatelství Kalich ještě podařilo vydat spis, v němž autor v předmluvě prohlásil: „Chceme si Komenského přiblížit z hlediska často málo respektovaného. Komenský se nám jeví především jako křesťan, v samých základech své osobnosti určený zakotvením v Jednotě bratrské jako v nejvýraznější církvi vzešlé z české reformace. Čímkoli se stal na kterémkoli poli své činnosti, plyne z tohoto východiska. Tuto základní skutečnost zde chceme vyzdvihnout, prokázat a rozvinout v přesvědčení, že právě odtud vede cesta k plnému poznání jeho významu i jeho odkazu pro nás i pro budoucnost.“ (s. 9n.)

Neméně stojí za připomenutí, co čtenář nalezne v poslední kapitole Říčanova spisu. Má nadpis „Místo Komenského v národě a v církvi“ (s. 71-76).

Citujme opět alespoň několik krátkých výňatků:

„Zvláště blízko se Komenskému cítí český a slovenský *evangelík*. Nikoli tak, aby si jej směli přisvojit, jako by náležel jen jim. Komenského postava je příliš veliká, než aby jej směli pro sebe usurpovat jen jedni. Ani jako národ nesmíme zužovat jeho význam tím, že bychom nadmíru zvyšovali jeho češství, patří-li svou touhou a láskou a celým svým dílem *všechněm*, i zámořským národům. - - -

Na druhé straně se ke Komenskému hlásíme právem jako k vynikajícímu představiteli českého národa s důrazem na jeho uvědomělé *češství*, osvědčené jeho láskou k vlasti a k rodnému jazyku, především pak prací pro jeho rozkvět a vírou v jeho budoucnost. Prokazujeme tento svůj vztah k němu vždy novou přihláškou k jeho jménu a odkazu i studiem a propagací jeho díla v dalších pokoleních. S připomínkou jeho naděje v návrat politické svobody českému národu vracel se k němu v prosinci roku 1918 první prezident osvobozeného českého státu T. G. Masaryk a v nových krizích se na táž jeho slova rozpomínal český národ znovu. Ale i humanitní obsah jeho odkazu přešel do našeho národního programu. Mezinárodnost Komenského jej nevytrhuje z ústředí našeho národního života. Naopak. Pozdvihuje jej poukazem k vyšším obecně lidským cílům a vymaňuje jej ze zhoubného národního sobectví. - - -

Přímo smysl existence českého národa Komenský vidí v oddanosti Kristově pravdě, jak ji kázal Hus a po něm Bratří. Mlčí o Petru Chelčickém. Přisvědčil přece Lukášovu kladnému řešení poměru křesťana ke světu, ba pokročil nad něj v úsilí o těsné spojení života národního s náboženským a církevním. Do národního programu zároveň přibírá složku humanistickou a usiluje o vytvoření národní kultury na křesťanských základech v reformačním duchu. Odtud i jeho těsné stmelení národní věci s odkazem české reformace. - - -

Je patrné, že sympatizuje především s reformací západní, nesdílí však kalvínský důraz na predestinaci a nesouhlasí se spekulativními složkami ortodoxie kterékoli konfese. Kristova pravda je prostá, co nejméně dogmatická. Nejde o nedostatek vědomostí a přesnosti myšlení; jde o zásadní poznání, že pravda je prostá svou podstatou. V díle reformátorů 16. století vidí výzvu k pokračování v reformačním díle starších svědků víry. Reformace není ustavením protestantských církví ukončena a dokonána. Potřeba *nové a hlubší reformace* je osnovnou myšlenkou jeho pohledu na církev, na svět, jemuž má být církev kvasem vždy nových počátků i světlem nových dnů. Těsně s kritikou, ba s přísným soudem nad dosavadní cestou církve pronáší slova plná naděje v postupný pokrok, v definitivní úspěch

výstavby nového světa a nové církve v něm, nové země a nového nebe, kde spravedlnost přebývá. - - -

Je na nás evangelících, aby jeho jméno bylo v našich ústech skutečnou přihláškou k jeho odkazu. Promlouvá k nám naléhavě z jeho života a z jeho spisů vždy novým podnětem k víře, lásce a naději, obrácené k Ježíši Kristu, a vybízí nás stále k novým úkolům.“

Rád bych se dal přesvědčit, že knížka, z níž pocházejí tato slova, neupadla po půlstoletí od vydání do zapomenutí zcela a nadobro. Bylo by povzbudivé, kdyby čtenářky a čtenáři Setkávání souhlasili, že je správné podobnému zapomínání bránit.

Jaroslav Vítek

PRÁVĚ JSEM DOČETLA

Jak to vidí Milo

Velký příběh o malém chlapci, který vidí svět trochu jinak

Po delší době jsem přečetla knihu, jejíž děj se odehrává v současnosti. Když čtu příběhy z historie nebo z doby nedávno minulé, nepůsobí na mě vtíravým dojmem. Příběh Mila mi doslova zaklepal na dveře.

Devítiletý Milo žije blízko Londýna v domě s maminkou Sandy, prababičkou Lou a trpasličím prasátkem Hamletem. Milo trpí vzácnou oční vadou, kvůli níž sice postupně slepne, ale současně také vidí věci, kterých si ostatní vůbec nevšimnou. Vidět víc ho učí prababička, která pro změnu nemluví. Spolu s prasátkem Hamletem, které mu tatínek daroval, než od nich odešel s jinou ženou, tvoří dokonalý tým.

Jednou ráno Lou podpálí kuchyň a Sandy zničená odchodem manžela, starostmi o Mila a finančními problémy rozhodne, že odstěhuje Lou do „Pomněnkového domova“.

Milo se při svých návštěvách u babičky v domově seznamuje s kuchařem Tripim, mladým syrským ilegálním uprchlíkem, který se snaží za každou cenu najít svoji malou sestru Ajšu, která se mu ztratila při přestřelce, když spolu prchali do Evropy.

Milo je ze ztráty babičky nešťastný a za každou cenu ji chce dostat domů. Když zjistí, jak hlavní sestra své svěřenkyně okrádá a utiskuje, jeho snaha se vystupňuje a poprosí o pomoc Tripiho. Ten se i přes svoji zcela neutěšenou situaci rozhodne, že stařenkám pomůže, a spolu s Milem zosnují plán na záchranu. Tripi má totiž nejasný pocit, že všechny dobré skutky jsou navzájem propojené, a když pomůže on, někdo jiný zase pomůže jemu.

Příběh nekončí úplně šťastně, vlastně nekončí vůbec. Nikdo není hrdina, nikdo padouch – ani hlavní sestra v Pomněnkovém domově. Každý udělá

chybu, ale postupně se všichni přes své chyby dopracují určitého kompromisu, aby se mohli navzájem respektovat a každý si našel svoji přijatelnou cestu, po které se bude ubírat dál...

V kapli spustily varhany, lidé vstali, rozložili si texty a začali zpívat:

Zůstávejž se mnou, rychle padá večer...

Skrze oblaky i slunce, Pane, zůstaniž se mnou...

Tripi si strčil kapesník do kapsy a znovu se podíval na shromážděné, kteří pořád ještě stáli. Nevěřil tomu, co lidé říkají, že se Alláh tolik liší od křesťanského Boha.

Napsala: Virginia Macgregorová, vydala Mladá fronta 2014

Marie Melicharová

ŽILI MEZI NÁMI

Blahoslav Šimek

3. března 1931 – 6. října 2020

Při rozloučení se zesnulým bratrem, dřívějším presbyterem a kurátorem sboru Brno I, 16. října v Komenského kostele zazněla vzpomínka se stručným životopisem a kázání. Rozloučení se konalo v době, kdy byla opět přijímána zpřísněná opatření proti současné epidemii, možnost účasti členů sboru i veřejnosti byla tedy velmi znesnadněna. Otiskujeme proto vzpomínku na zesnulého i kázání při rozloučení v plném znění.

Autorem je farář sboru Brno I Jiří Gruber, který vedl shromáždění.

Náš zesnulý **Blahoslav Šimek** se narodil 3. března roku 1931 jako nejmladší syn Antonína Šimka a Hannah Šimkové, rozené Kadlecové. Oba rodiče byli chemici a významní vědečtí pracovníci. Profesor Antonín Šimek byl jedním z prvních profesorů Masarykovy university a děkanem na přírodovědecké fakultě. Jeho manželka, dříve než přišla do Brna, pracovala jako asistentka u profesora Heyrovského. Láskyplné prostředí evangelické rodiny přerušila válka. Profesor Šimek se

zapojil do odboje, v roce 1941 byl zatčen a posléze 7. května roku 1942 v Mauthausenu nacisty popraven.

Blahoslavovi bylo tehdy 11 let, a aby rodina přečkala těžké časy, žil nějaký čas u svých příbuzných v Sedlišti a do gymnázia chodil za války v Novém Městě na Moravě. Jako jediný ze tří dětí šel ve stopách svých rodičů, věnoval se vědecké práci a výuce studentů. Vystudoval chemii na přírodovědecké fakultě v Brně, potom pracoval jako asistent na vysoké škole chemickotechnologické v Pardubicích. Pak učil nějaký čas v Ostravě, a nakonec se v roce 1964 opět vrátil do rodného Brna, kde žil až do své smrti.

V mládí byl velký sportovec, hrál aktivně volejbal a byl lyžařský instruktor. Byl dvakrát ženatý, z každého manželství má dceru a obě jsou lékařky. Miloval Českomoravskou Vysočinu, kde za války prožil dětství. Proto si s manželkou Evou, která působila v brněnském rozhlase, koupili chalupu v Nedvězím u Poličky, kterou spravovali a užívali přes 30 let.

Po roce 1989 byl bratr Blaha Šimek aktivní v evangelickém sboru jako člen staršovstva a později i jeho kurátor. Přispívali spolu s manželkou do časopisu Setkávání, kam také napsal životopis svého otce. Miloval svou rodinu, byl obětavý a starostlivý. Řadu let pečoval vzorně o svou ženu, která měla nemocné srdce, a ona zas pomáhala, jak mohla, jemu. Sám byl čtyři roky na invalidním vozíku, ale s pomocí rodiny to dobře zvládal i snášel. Letos v dubnu mu zemřela manželka Eva, se kterou byl ženatý 61 let. Poslední léta prožili s manželkou v domově důstojného stáří Betanie v Brně-Maloměřicích, kde o ně bylo dobře postaráno a kam jsme ho mnozí chodili navštěvovat. Měl čtyři vnoučata a šest pravnoučat, nejmladšímu Antonínovi budou dva roky.

Svěřený dar života tedy pokračuje a vděčné vzpomínky zůstávají. Ale my věříme, že to, co tu po nás zůstává, nejsou jen vzpomínky, fotografie a dopisy, ale také naděje, že nad naším prachem se jednou postaví Boží moc a věrnost a povolá nás znovu k životu. K životu osvobozenému od všeho zbytečného, sobeckého a bolestného. Smrt není náš konec, ale zastavení na cestě života, který ještě zdaleka nekončí, ale má zaslíbení nového začátku a slavného setkání s dobrotou Boží, kterou jsme směli zažívat od prvních dnů svého narození.

Kázání při rozloučení

Evangelium podle Jana 10,1 -10

Amen, amen, pravím vám: Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale přelézá ohradu, je zloděj a lupič. 2 Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovcí. Vrátný mu otvírá a ovce slyší jeho hlas. Volá své ovce jménem a vyvádí je. Když je má všechny venku, kráčí před nimi a ovce jdou za ním, protože znají jeho hlas. Za cizím však nepůjdou, ale utečou od něho, protože hlas cizích neznají." Toto přirovnání jim Ježíš řekl; oni však nepochopili, co tím chtěl

řici. Řekl jim tedy Ježíš znovu: "Amen, amen, pravím vám, já jsem dveře pro ovce. Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči. Ale ovce je neposlouchaly. Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu. Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil. Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.

Vážení pozůstalí, milé sestry a milí bratři!

Nic na světě tu není jen samo o sobě. Země obíhá okolo Slunce, Měsíc kolem Země, strom roste v lese, květina kvete na louce, včela žije v úlu a člověk je zakotven ve své rodině, v obci, mezi přáteli nebo v církvi. Nikdo z nás by neobstál sám o sobě, každý z nás potřebuje pomoc, vedení, příklad, odpuštění, lásku, radost a naději, a to vše nalézáme u druhých lidí a u Pána Boha.

Když však člověku nějaká z těchto vazeb chybí, když nemá rodinu, když nemá přátele, když nemá spolupracovníky, když mu chybí důvěra v Boha, když neví, pro koho žije – je na tom, biblicky řečeno „jako ovce bez pastýře“. Jinými slovy: když nemáme, kdo by nás jistil, chránil, vedl, povzbuzoval a napomínal – jsme na tom špatně, protože nevíme, čí jsme.

Jsou ovšem lidé, kteří se tváří, že žádnou takovou vnější podporu a kontrolu nepotřebují. Jsou ovce, které se cítí být sami sobě pastýři, a nechtějí si do života nechat nikoho mluvit. A tu je třeba říci, že právě takové sebevědomé a do sebe zahleděné ovce bývají nejzranitelnější a nejsnáze se stávají kořistí zlodějů a lupičů. Neboť málo platné, člověk je bytost křehká a zranitelná. Jak snadno někomu naletíme, jak snadno si dáme od někoho něco namluvit, jak snadno uvěříme polopravdám, svým vlastním přáním a představám a planým slibům. A když na to posléze přijdeme, je náš život už dávno v troskách a my nevíme, jak dál.

Jak se tedy pozná ten, kdo to s námi lidmi myslí dobře. Jak poznáme, která myšlenka a idea je dobrá a která nás naopak zradí. Jak poznáme, kdo nás chce pouze využít a kdo nám naopak přeje a rozumí nám.

Janovo evangelium na to má poměrně jednoduchý recept. Když někdo přelézá ohradu, je to zloděj a lupič. Kdo však vchází dveřmi, je dobrý pastýř. To znamená, že ty poctivé, pravdivé, nosné a nadějně myšlenky k nám v životě přicházejí spíš tiše, nevtíravě, poctivě a nenásilně. Ten, kdo nám přeje jen dobré, nevráží nohu do dveří, neútočí, nekřičí, neděsí, neslibuje nemožné a nepředstírá, že všechno vyřeší. Pravda přichází dveřmi a neleze oknem.

Ale Ježíš ve svém podobenství nemá jen ovce, ohradu, zloděje a pastýře. Objevuje se tam ještě vrátný, který pastýři otevírá dveře a bdí nad bezpečím ovcí.

Koho tím vrátným Ježíš myslí? Pokud dobře rozumíme symbolice Janova evangelia, pak tím vrátným, který jen na chvíli vstoupí do děje a pak se

zase ztrácí, protože splnil svou úlohu a otevřel dveře Ježíši Kristu, je některý z Ježíšových svědků a učedníků – například apoštol Petr.

Byl to právě on, kdo o Velikonocích následoval Ježíše Krista až do domu velekněze, kde byl Ježíš vyslýchán a kam se Petr dostal, protože ho tam na přímluvu jiného učedníka pustil vrátný. Jenže právě na tom dvoře Petr svého Pána zapřel a nahlas řekl, že s Ježíšem nemá nic společného.

Ale když Ježíš vstal z mrtvých, je to právě Petr, který je povolán, aby pásal ovce svého Pána. Pán Ježíš se ho třikrát ptá, zda mu již bude věrný a Petr třikrát za sebou poctivě odpovídá, že sám za sebe nemůže ručit. Že by chtěl být jeho svědkem, ale nemůže nic slíbit. A Ježíš mu přes jeho dřívější selhání požehná a povolá ho, aby se stal pastýřem jeho stáda.

To znamená, že tím vrátným, který hlídá, aby se do ovčince nedostal nikdo cizí, a chrání tak druhé před nebezpečím, smí a má být každý, kdo poznal, že Ježíši Kristu na nás opravdu záleží a nechce nás tak jako mnozí jiní pouze využít pro své vlastní zájmy.

My všichni jsme se přece v mládí a nejen v mládí chovali jako hloupé ovce, které by nejraději běžely s každým a za každým, kdo jim něco slíbí. Ale naštěstí jsme měli a máme kolem sebe vrátné, kteří nás před těmito zloději a lupiči chránili a nepustili je dovnitř.

Blahoslav Šimek byl takový vrátný. Tak jako mnozí jiní patřil mezi ty, kteří druhým ukazovali cestu a vysvětlovali nám, na koho se dá spolehnout a kdo to na nás pouze hraje.

Díky za všechny tyto vrátné, kteří často místo nás bděli, když jsme se oddávali své lehkomyšlnosti. Díky za všechny moudré a opatrné strážce našich životů, ať už to byli naši rodiče, přátelé, kazatelé, učitelé, politici, umělci, a další osobnosti, kterým jsme mohli věřit a spolehnout se na jejich úsudek.

Ale ani spolehlivý vrátný nezaručí, že když se ovce dostanou ven z ohrady, půjdou za svým pastýřem a neztratí se. Každá ovce má však schopnost poznat svého pastýře, a to po hlase. Je to vlastně tajemství. Jak ovce pozná svého pastýře, když ho nikdy předtím neviděla a neslyšela. A přece ho pozná a jde za ním. Každý člověk má totiž ve svém srdci darovanou schopnost poznat, co je správné, odlišit pravdu od lži, dobré od zlého, obětavé od sobeckého.

Dobrého pastýře poznáme podle toho, že dává svým ovcím svobodu. Nepřišel nás do svého ovčince nalákat a zavřít. Přišel, aby nám poskytl bezpečí ovčince, ale současně nás vyvádí na pastvu a dává nám stále něco nového a dobrého a my se pak zase vracíme tam, kde se cítíme bezpeční, klidní a nasycení. Už nejsme jako ovce bez pastýře a přitom máme všechno, co potřebujeme. Toto všechno smí zažít člověk, který svůj život svěří Ježíši Kristu. Ne proto, že musel, ne proto, že mu to někdo přikázal, ale ani ne proto, že by někomu naletěl.

Bylo to jinak. Byli jsme jako ovce bez pastýře a nevěděli jsme, co se životem. Ale zaslechli jsme hlas, který rezonoval s tím, co bylo ukryto hluboko v našem srdci. Zaslechli jsme hlas pastýře, který nás zavolal naším jménem a nabídl nám pomoc a svobodu.

A my od té doby smíme vcházet i vycházet, nikdo nám neporoučí, nikdo nám nic nezakazuje, nikdo nás neodírá z kůže, ale dostáváme víc, než si zasloužíme. Důvěra v Boha a pomoc, kterou nám nabízí v Ježíši Kristu, dávala našemu zesnulému sílu, trpělivost, moudrost i odvahu. Křestní jméno, které mu dali rodiče, Blaho - slav, se tak naplnilo navzdory všem nepřiznáním a obtížím života, s nimiž se musel vyrovnat a smířit.

BUDE

Dvě pozvánky do online prostoru

YESle

Bohoslužby YESle se stejně jako mnoho dalších setkání přesunuly do online prostoru. Probíhají v prostředí Zoom v pondělí od 19:00 hodin. Tak jako na každé bohoslužbě se dá „přijít“ o něco dříve (v 18:45), pozdravit se, krátce s někým promluvit nebo jen tak v klidu a tichu sedět, připravit se. Po skončení se zas nemusí hned odcházet. Dá se zůstat na rozhovor. Někdy k němu používáme Pokec karty nebo jiné podnětné otázky. Občas hrajeme i hry. Oblíbená je malovací hra Skribbl.

Těší mě, že tímto způsobem jsou YESle dostupné i lidem, kteří by se na ně normálně nedostali. Třeba proto, že nejsou z Brna a dojíždění pro ně není možné. Nebo kvůli jiné bariéře. Některým vyhovuje přijít tak říkajíc inkognito. Mají vypnutý mikrofon i kameru, ale přitom poslouchají a jsou zde pravidelně každý týden.

Bohoslužby formou online konference budeme dělat i nadále, dokud se nesejdeme face to face.

Srdečně vás k nim zvu. Na věku ani na ničem dalším nezáleží.

Cestu k nim najdete na www.embs.cz nebo na facebooku EMBS.

Otevřená mládež

Otevřená mládež je žhavá novinka. Vznikla z myšlenky propojovat mládež napříč brněnským seniorátem, vytvářet příležitosti k setkáním a vzájemným návštěvám.

Probíhá tak, že některá skupina mládeže se stane hostitelem a pozve k sobě ostatní na návštěvu. Postará se o celý program i o atmosféru. Hosté nemusí dělat nic, stačí přijmout pozvání a přijít do připravené online

místnosti. Anebo přece! Mohou svého hostitele potěšit drobným dárkem, který se dá „předat“ (vtip, písnička, hra, video atd.).

Jít k někomu na návštěvu je dobrá prevence proti ponorce doma nebo ve vlastní skupině mládeže. Taky možnost potkat někoho nového nebo poznat, že evangelická mládež brněnského seniorátu je docela velká a fajn banda.

Na první návštěvě jsme byli v Husovicích. Zjistili jsme, čím žijí, co dělají, že jsou šikovní. Prohlédli jsme si fotky z jejich akcí, zamysleli se se Štěpánem Hájkem nad tím, jak Ježíš uzdravuje dnes, diskutovali v breakoutroomech (to je teď takový moderní způsob) a hráli jsme hru. Sešlo se nás něco přes třicet.

Další pozvání na Otevřenou mládež se už připravuje v Miroslavi na konec listopadu.

Pozvánku najdete včas v odkazech výše.

Přijďte, všechno bude připraveno.

Iva Květonová

Českého Ježíška k nám vyslal Luther

Převzato z deníku Právo, 23.12.2019

Autor: Rostislav Matulík, Právo

České Vánoce jsou nemyslitelné bez Ježíška roznášejícího dárky. Tato „národní“ protiváha globalizovaného Santa Clause přitom není vůbec českého původu. Cíleně ji vytvořil německý reformátor Martin Luther, jemuž šlo o likvidaci uctívání svatých.

Před rokem 1520 žádný Ježíšek o Vánocích nechodil. Bojovnému reformátorovi hlavně vadil populární kult svatého Mikuláše roznášejícího večer před 6. prosincem dětem dárky. A tak přišel s náhradním řešením – nadělovat bude Christkind, dítě Kristus. Rozbalování dárků (Bescherung) se začalo stěhovat od 5. prosince ke Štědrému dni či Božímu hodů.

Katolicko-evangelická internacionála

Pokud jde o Christkinda, „vynálezce Ježíška“ Luther si jej nepředstavoval jako dítě v jesličkách a plenčičkách. Lidový balast mu vadil, chtěl zdůraznit hlavní postavu svátků. Samotného dárce obdarované děti nikdy neměly vidět, maximálně jim jeho odchod zahlásil zvoneček.

„U Luthera je silný důraz na to, že se Bůh zjevuje ve svém opaku, velký v malém, všemohoucí v bezbranném. Podobně to vidí karmelitánská mystika, ale i náš Adam Michna z Otradovic,“ vysvětluje kněz a religionista Tomáš Halík.

Tradiční argument ateistů, proč všemohoucí Bůh dopouští války a nemoci, z pohledu Vánoc nefunguje – všemohoucím je totiž bezmocné dítě na matčině klíně. Bůh je skryt v protikladu. Jenomže reformátor míní a historie mění. Ježíšek začal splývat s Mikulášem, případně zahájili pokojnou koexistenci, a někdy si při roznášení dárků dokonce vypomáhali.

Lutherův projekt „se uchytil“ v celé střední Evropě. „Ježíška dárkonoše“ mají nejen v Německu, ale i v Rakousku, Česku, na Slovensku (Ježíško), ve Slovinsku, Chorvatsku, Itálii (Gesú Bambino), Lichtenštejnsku, Švýcarsku, Maďarsku (Jézuska), ale i v hispánských částech USA, v jižní Brazílii a americké Louisianě. Dokonce až do Argentiny si jej odnesli potomci povolžských Němců (Christkindl).

A jak se dostal do vysloveně katolických oblastí? Ačkoli byl minimálně dvě století ryze evangelickým „vynálezem“, od 19. století jej začaly v rámci měšťanských kultur přebírat i země s katolickou tradicí. Postavička ve spojení s dalšími inovacemi pruského pietismu – stromkem a adventním věncem – překročila konfesijní hranice.

U nás došlo k tomuto smíření ještě dřív. České Vánoce jsou velmi zajímavým a možná ne zcela snadno vysvětlitelným fenoménem. Bez jakéhokoli napětí se v nich proluly výrazně evangelicko-luterské zvyky se světem českého barokního katolicismu. Baroko způsobilo, že se Christkind začal měnit v blondátého andílka, někdy i v dívenku v bílých šatech.

To raději Thora

V puritánské kalvínské tradici se proto pokusili nechat Ježíška úplně zmizet, paradoxně si tam udržel pozici hlavního roznašeče dárků svatý Mikuláš. Odtud se v USA vyvíjel dál i nizozemský „Sinterklaas“, kterého holandští kolonisté dopravili v 18. století přes Atlantik. Z odporu k uctívání svatých a k oděvu biskupů se proměnil jeho vzhled, takže se podobal spíše bohům Odinovi či Thorovi z nordické mytologie než sv. Mikuláši z Myry. Chybou přepisu při výslovnosti se pak ze Sinterklaase stal Santa Claus.

Dál už se jen čekalo, až americký reklamní průmysl tuto postavičku trochu „rozsvítí“. V roce 1863 americký karikaturista Thomas Nast nakreslil pro Harper's Weekly rozesmátého červeného tloušťáka. Ježíškův úhlavní nepřítel byl na světě. Něco přes 150 let starý Santa ale nepředstavuje pro 500letou evropskou tradici Ježíška žádnou opravdovou konkurenci.

pro Setkávání vybral Jiří Gruber

Dvanáct proroků

V příštím ročníku Setkávání by měla jednotlivá čísla přinést pohled na působení proroků v Božím lidu Staré smlouvy. Záměrem je představit sbírku prorockých spisů, jíž se v rámci starozákonního písemnictví dostává označení „Dvanáct proroků“. (Někdy je toto pojmenování doplněno tím, že jde o „malé“ proroky – má se naznačit, že rozsah těchto spisů je menší než u předchozích, které jsou v našich biblích rovněž nadepsány jako prorocké knihy.)

Než přikročíme k těmto jednotlivým pohledům, předkládáme souhrn velmi krátkých charakteristik jednotlivých spisů – snad pomůže, aby si čtenáři celek této části Starého zákona oblíbili.

Ve dvou případech budou do jednoho příspěvku spojena pojednání o dvou prorocích, a to tehdy, když půjde o spisy podobného obsahu a záměru (Abdiáš a Náhum, Ageus a Zachariáš).

Ozeáš

Dává najevo zármutek nad odpadnutím Izraele od Hospodina. Srovnává je s nevěrou cizoložné ženy, neomluvitelnou zradou. Varuje před spoléháním na to, že by Izrael mohla zachránit před trestem moc jeho králů, nebo úspěšné spojenectví s okolními velmocemi. Trest a pád je nevyhnutelný, přesto spis končí výhledem k Hospodinovu smilování – Hospodin je svrchovaný v milosrdenství.

Jóel

Představuje děsivé pohromy, které ničí Izrael. Spoléhat na to, že Hospodin musí zasáhnout a odstranit nebezpečí, je omyl. Hospodin zasáhne proto, že to sám chce. Svým Duchem vstoupí do veškerého dění ve světě. Pro Izrael je útočiště v Jeruzalémě, avšak pohanské, Hospodinu nepřátelské moci neobstojí.

Ámos

Vyslovil přísnou, tvrdou kritiku života vládnoucích vrstev severního Izraelského království. Bohatství a moc, které dávají najevo, vzniká tak, že utiskují chudé. Jako oporu svého postavení využívají náboženství a bohoslužbu. Odvolávají se na Hospodina, který se však ozve a ztrestá je. Ámos se pro své vystupování dostal do konfliktu s představiteli severoizraelského kněžstva (v Bet-elu = domě Hospodinově). Proti jejich autoritě postavil Hospodinovo povolání, aby zvěstoval jeho pravomoc. Toto povolání Ámos uposlechl, oznamuje Hospodinův soud a záchranu.

Abdijáš

Nejkratší z proroků. Vyhlášoval Boží trest nad Edómem (potomky Ezaua), který napadl Izrael (potomky Jákobovy), i nad pohanskými spojenci Edómu. Ujišťuje, že Hospodin uplatní svou pravomoc a zastane se svých.

připojen: Nahum

Spis má vyslovit povzbuzení pro Izrael, který podléhá zničujícímu tlaku Aššuru (Ninive). Je jisté, že Hospodin proti němu zasáhne. Rozpínavost a krutost neobstojí, Hospodin se zastane Izraele a vysvobodí jej. Čteme výzvy k modlitbám a důvěře v Hospodinovu svrchovanost.

Jonáš

Pravděpodobně nejznámější a nejčtenější z dvanácti proroků. Hospodin povolal proroka, aby volal k pokání velmoc (Ninive) nepřátelskou Hospodinu. Jonáš po tvrdošijném odmítání uposlechl a obyvatelé Ninive jeho kázání uvěřili. Hospodin litoval, že zamýšlel jejich zničení, odpustil jim. Bylo však zapotřebí, aby nakonec přemlouval k milosrdnému smýšlení také samého Jonáše.

Micheáš

Vyhlášoval Boží soud nad národy i nad Izraelem (severní i jižní částí). Bůh jistě uskuteční vše žádoucí a krásné, co svému lidu slíbil, ale bude přísně požadovat spravedlivé jednání od každého, kdo se odvolává na jeho smlouvu. Spoléhat se na mohutnost mocenských a náboženských středisek je omyl a přinese zklamání. Hospodin naopak splní i to, že pošle lidu vysvoboditele z opomíjeného Betléma (z Davidova potomstva), ten bude panovat v poslušnosti Boží vůle.

Abakuk

Měl oslovit obyvatele judské země v době ohrožení bábelskou mocí. Nelítostní útočníci z Babelu se před ničím nezastaví, prorok dává najevo úzkost před tím, že Hospodin dopouští takovou tíseň na svůj lid. Odkrývá skutečnost, že násilí bábelských uchvatitelů se obrátí proti nim samým a zničí je. Spis je uzavřen chvalozpěvem projevujícím důvěru v Hospodinovo vítězství.

Sofonjáš

Jeho spis je proklamací spravedlivého, nestranného Hospodinova soudu, Hospodinova dne. Ten postihne obzvláště přísně ty, kdo se domnívají, že soudu se vyhne ten, kdo má dobré postavení v judské společnosti. Soudu se jistě nevyhne, natož jedná-li křivě, nespravedlivě, dává najevo

lhostejnost vůči nároku Hospodinových požadavků. Záchrana, kterou lze očekávat, má výjimečnou, velmi nesamozřejmou povahu, bude se týkat zbytku Izraele – ten v ní zůstane zachován.

Ageus

Býval pokládán za prvního z těch proroků, kteří začali působit až v době po skončení bábelského zajetí. Text spisu obsahuje údaje o době, kdy prorok pronášel jednotlivé části své řeči. Obracel se na navrátilce z Babelu, kteří si už dokázali vybudovat obydlí v Jeruzalémě, ale neměli dost odvahy k tomu, aby začali s obnovou Hospodinova chrámu. Naléhavou potřebnost Hospodinova domu jako místa pro pravou Hospodinovu bohoslužbu vyzdvihoval Ageus opakovaně a vytrvale, chápal obnovu chrámu jako nejvíce naléhavý úkol pro Hospodinův lid; jen tak ti lidé učiní, co jim Boží vůle ukládá.

připojen: Zacharjáš

Rovněž patří k prorockým postavám, jejichž vystoupení je deklarováno až do poexilní doby, resp. jejich počátků. Jeho spis je ve sbírce Dvanácti proroků (spolu s knihou Ozeáš) rozsáhlejší než spisy zbývající. Předkládá v první své části vize, jejichž připojený alegorický výklad obsahuje povzbuzení pro společenství Hospodinova lidu. Ujišťuje, že tito lidé, zejména navrátilci do zpusťované izraelské země a Jeruzaléma, zůstanou předmětem mocné Boží péče. Hospodin uplatní svou pravomoc nad celkem světa, aby obnovil společenství a dodal mu novou důstojnost a slávu. Druhá část Zacharjášova spisu je slohově a věcně odlišná. Obsahuje výpovědi apokalyptického typu, odkazuje do posledního času, ujišťuje o panování spravedlivého krále, který uskuteční záchranu Hospodinova lidu a prosadí jeho vítězný vstup do budoucího nového světa.

Malachiáš

Poslední ve sbírce Dvanácti proroků naléhavě napomínal k obnově pravdivosti lidu ve vztahu k Hospodinu. Káral lid i kněží, varoval před povrchností v chápání bohoslužby a oběti, odmítal lehkomyšlné napodobení způsobu života pohanských spoluobytelů judské země. Hospodin je štědrý k těm, kdo jej opravdově ctí, ale bezbožné trestá. Pošle ke svému lidu znovu Eliáše, aby vyplenil modloslužbu, odstranil zlořády a podrobil lid Hospodinově vůli, takže i pohané poznají, že je dobře podříditi se Hospodinově pravomoci. Den Hospodinův, jímž se to vše začne uskutečňovat, bude hrozný pro nevěrné, radostný pro zbožné.

Jaroslav Vítek

DÍKY A PROSBY

Pane Bože,
i dnes se u tebe přimlouváme za lidi v nouzi.
Přimlouváme se dnes za naše přátele ve Vídni.
Dej, ať po pondělním teroristickém útoku neztrácejí svou dobrou vůli,
ať je neovládá strach před tím, co se v jejich městě bude dít dál,
ať nepřicházejí o svou otevřenost ke druhým lidem, ke všem příchozím.
Přimlouváme se za situaci ve Spojených státech.
Dej, ať prezidentské volby neprohlubují rozdělení mezi lidmi:
na mladé a stárnoucí,
na ty, kdo žijí v nouzi, a ty, kdo mají všeho dost,
ať nerozdělují lidi s různou životní orientací.
Prosíme, ať ani v naší zemi politici lidi záměrně nerozdělují,
ale ať dokážou povzbuzovat lidi k odpovědnosti a solidaritě.
Přimlouváme se za všechny,
kdo se nasazují v boji s čínským virem.
Přimlouváme se za lékaře, za záchranáře, zdravotní sestry,
ošetřovatelky, pečovatelky v sociálních ústavech,
za policisty, hasiče, vojáky.
Prosíme, dávej jim motivaci a sílu k další práci,
povzbuzuj je k jejich službě lidem.
Připomínej i nám všem naši odpovědnost.
Pane, přimlouváme se i za sebe,
ať umíme zachovat pokoj, vůli ke smíření.
Ať nevidíme jen sami sebe,
dej, ať umíme vidět druhé,
kteří tu jsou, aby byli s námi,
kteří tu jsou, abychom my byli s nimi.
A prosíme tě za tvé působení v našem světě
i v naší společné modlitbě, slovy, která nás učil Pán Ježíš Kristus:
Otče náš...

*Přímlovná modlitba zazněla při online bohoslužbách v Blahoslavově domě
v neděli 8. 11. 2020.*

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Staršovstvo v Brně I se v tomto čase výjimečně schází po dvou týdnech, abychom mohli operativně reagovat na měnící se situaci. Domluvili jsme se, že prozatím budeme pokračovat v setkáních, která jsou možná on-line a rovněž bude probíhat internetový audio přenos bohoslužeb, které se slaví v komorním počtu v Červeném kostele. Staršovstvo souhlasilo s tím, že na celocírkevní sbírky, které by se v tomto čase konaly při bohoslužbách (Charitativní a sociální pomoc a Jubilejní toleranční dar) vyčleníme po 7 000,- Kč. S vděčností jsme vyslechli zprávu o tom, že mládež má chuť připravit dětskou slavnost i v těchto podmínkách, a také, že zdárně postupují práce na Betlémském kostele. Staršovstvo bylo informováno o situaci s nájmy na faře v Opletalově ulici a o tom, že se dokončují nové webové stránky sboru.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvo včetně náhradníků tentokrát jednalo prostřednictvím videokonference. Ještě před samotným jednáním korespondenčně vyjádřilo souhlas s návrhem na dlouhodobé zajištění přenosu bohoslužeb, s příspěvkem do seniorátního fondu solidarity sborů a provedlo výběr kandidátů pro volbu do seniorátního výboru. Staršovstvo se rozhodlo pozastavit činnost pracovní skupiny pověřené oslovením kandidátů na místo druhého faráře do doby, než bude moci informovaně rozhodnout o výši úvazku druhého faráře, a zahájilo úvahy o možnosti dočasného fungování sboru bez druhého faráře od září 2021. Staršovstvo vzalo dále mimo jiné na vědomí zprávu o instalaci nových žárovek v Blahoslavově domě.

Martin Horák

SHROMÁŽDĚNÍ V PROSINCI

Rozvrh shromáždění v týdnu je rovněž v tomto čísle vynechán. Kvůli omezením nařízeným v rámci nouzového stavu jako opatření proti epidemii bylo nutné jejich pravidelné konání zrušit. Jejich obnovení sbory oznámí, jakmile to bude možné. O účasti na setkáních, která je možné konat online, poskytnou informace jednotlivé sbory.

Rozvrhy nedělních a svátečních bohoslužeb sestavila staršovstva a kazatelé brněnských sborů s přihlédnutím k možnostem, které lze k začátku měsíce prosince očekávat.

Prosíme vás, sestry a bratři, sledujte dle možností aktuální obecně platná nařízení a v případě pochybnosti kontaktujte svůj sbor; rádi vám tam poskytnou odpověď na konkrétní dotazy.

Všechny potřebné kontakty (webové stránky sborů, elektronické adresy i telefonní čísla) jsou na 2. straně obálky našeho časopisu.

Opakovaně upozorňujeme také na webové stránky naší církve www.e-cirkev.cz, kde je uveden přehled všech sborů poskytujících přenosy a záznamy bohoslužeb. Zvláště lze na těchto stránkách doporučit také sekci „Slovo na doma“, kde jsou uveřejněny každý den ráno krátké úvahy kazatelů naší církve. Lze tam nalézt mnoho užitečných a pěkných materiálů k poslechu i čtení v době, kdy je omezeno setkávání ve sborech.

Děkujeme za pochopení.

Přejeme vám v nadcházejícím adventním čase povzbuzení k nové naději, Boží ochranu a pomoc, dar dobrého zdraví a pokojné mysli.

Redakce

Brno I

Bohoslužby ve sboru Brno I se v době nouzového stavu konají každou neděli v 10 hodin online. Adresu připojení najdete na stránkách www.cervenykostel.cz.

Setkání během týdne se nekonají.

Veřejné bohoslužby a setkání v týdnu budou obnoveny podle aktuální situace.

Brno II

Bohoslužby se konají v Blahoslavově domě online, a to každou neděli od 9 h, přenos bohoslužeb je dostupný na facebookových stránkách sboru (<https://www.facebook.com/Blahoslavak/videos>).

Setkání v týdnu se s výjimkou streamované mládeže nekonají.

Aktuální informace o konání bohoslužeb a setkávání najdete na webových stránkách sboru www.blahoslavak.cz (záložky Rozpis bohoslužeb, Ohlášky, Akce).

Brno-Husovice

Ve sboru Brno-Husovice se až do odvolání nekonají bohoslužby ani setkání v týdnu. Po dobu zákazu shromažďování zveřejňujeme na webových stránkách sboru audionahrávky kázání – www.ccehusovice.cz

Brno-Židenice

Aktuální informace o konání bohoslužeb a setkávání ve sboru najdete na webových stránkách zidenice.evangnet.cz.

„Z Božího dopuštění na nás nepřítel vypustil svou jedovatou a smrtelnou nákazu. Budu se tedy modlit, aby nás Bůh před ní milostivě ochránil. A potom budu čistit vzduch vykuřováním, budu podávat a přijímat léky, budu se vyhýbat osobám a místům, kde nejsem potřeba, abych sám nepřišel k úhoně a abych nenakazil mnoho dalších a nezapříčinil tak svou nedbalostí jejich smrt. Ovšem, chce-li si mě Bůh vzít k sobě, najde si mě. Udělám ale, co jsem udělat měl, a nebudu vinen smrtí svou ani druhých. Bude-li mne ovšem potřebovat můj bližní, nebudu se vyhýbat místu ani osobám, ale ochotně půjdu a pomohu.“

Martin Luther

Převzato z knihy N.T.Wright, Bůh v karanténě, vyd. Biblion 2020.

PÍSEŇ 0175

K nám skláníš se, můj Králi

Melchior Teschner 1614

1. K nám sklá-níš se, můj Krá - li, jak při - ví - tat tě smím?
K ne - be - sům pl - ným chvá - ly jak svůj hlas při - po - jím? Svým svět-lem o - te -

- ví - rej mou du - ši ztemně - lou, ať po - zná tě v tvém dí - le a při - jme lá - sku tvou.

2. Tvůj lid tě vděčně vítá a vzývá s jásotem,
i já chci žalmy zpívat s radostí v srdci svém.
Mé nitro i má ústa ať slaví ze všech sil,
žes věrným Pánem zůstal, v nouzi nás navštívil.
3. Stín smrti mé dny svírá, tíží provinění.
Ty hroby otevíráš a neseš vzkříšení.
Když od tebe se vzdálím a bloudím v hlubinách,
tam hledáš mne, můj Králi, přemáháš hřích i strach.
4. Vše učinil jsi, Kriste, pro věčnou spásu mou,
teď připrav srdce čisté pro milost nesmírnou.
Co ve své vzpouře ztrácím, svévolí pokazím,
zas v hojnosti mi vrátíš svých darů bohatstvím.
5. Teď poslouchejte, hříšní, a všem zvěstujte dál,
do úzkostí a tísní chce vstoupit králů Král.
Hle ve dveřích již stojí tvůj pastýř laskavý,
on všechny rány zhojí a křivdy napraví.

L.B.Kašpar, M.Esterle

Adventní píseň z připravovaného nového Evangelického zpěvníku je převzata z ukázek písní, jež jsou uvedeny na webových stránkách ústředí Českobratrské církve evangelické. Příprava zpěvníku se chýlí ke konci. Lze tedy očekávat, že bude vydán už v dohledné době. A je proč se na něj těšit.

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

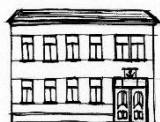
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři
seniorátní kazatelé: Iva Květonová, Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Matoulková a Helena Pacasová

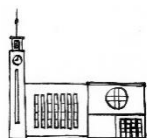
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Anna Marie Fikejsová

Farní sbor ČCE v Brně-Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 6, tel: 732 819 626
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangnet.cz>
kazatelka: Radmila Včelná, farářka
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Lenka Svobodová

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

kaplanka: Marta Židková

Filipka: Škola příběhem - církevní základní škola

Filipinského 1, 615 00 Brno-Židenice, tel: 724 955 544

email: skolafilipka@gmail.com

<https://skolafilipka.cz>

ředitelka: Ruth Konvalinková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Verze pro elektronickou distribuci. Ročník 2020 (XXII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.